

GORENJSKI GLAS

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJEV KRAJN

Leto IV. St. 6

Kranj, 8. februarja 1951

Cena din 4-

Na okrajnem zboru Fronte Kranj-okolica so sprejeli listo kandidatov za Ljudsko skupščino LRS

V petek 2. t. m. je bil drugi redni zbor okrajnega odbora OF, ki se ga je udeležilo 107 zavednih frontcev-delegatov iz okraja Kranj-okolica. Zbora se je udeležil tudi minister LRS tov. Tone Fajfar. Član Izvršnega odbora okrajnega odbora OF tov. Babič Andrej je podal jedrnatno gospodarsko poročilo, kjer je med drugim omenil, kako je potekal odkup v kranjskem okoliškem okraju. Lani smo izvršili odkup mesa 90%, masti 91%, mršavih prašičev 89%, repe 128%, krompirja 108%, belih žit 100%, koruze 151%, ajde 70%, sončnic 126%, zelja 70%, dočim so zelo slablje uspehi doseženi v odkupu mleka, perutnine, jajc, fižola in medu. Primanjkljaj odkupov se je nadoknadio v januarju t. l., seveda še vedno ne do te mere, kot je bilo potrebno. Tudi v davčnih dajatvah smo še včasnu v zaostanku in še ni popolnoma nič izterjana četrtja odmera. Frontne organizacije imajo pri tem važno naložo, da kontrolirajo delo davčnih komisij, tako da bo obremenitev pravilna. Ena važnih gospodarskih nalog, ki je vseskozi pri nas slabo potekala, je spravilo in predelava lesa. Nakazal je, da bi frontne organizacije skupno s krajevnimi ljudskimi odbori morale preskrbeti, da se to delo opravi do glavnih kmečkih del na polju, da bi s tem odpadle mobilizacije voznikov v letnem času.

Frontne organizacije so se premašile za delo ostalih množičnih organizacij na vasi, kakor tudi za delo Ljudskih odborov. Poudaril je, da morajo frontovci tudi iz ljudskih odborov čistiti špekulantke, kjerkoli bi se pojavili.

Na koncu je prial važnost zborov volivcev, ki naj bodo važen pripomoček v izvrševanju vseh gospodarskih nalog na naši vasi. Tudi delo ljudske inšpekcije je treba poživeti.

Minister FAJFAR TONE

Kandidira v šesti volilni enoti kranjskega okoliškega okraja, ki obsegata Predoselje, Senčur, Voglje in Trboje.

mijastih izdelkov „Sava“ v Kranju. Že 5. februarja letos so namreč izpolnili po vrednosti proizvodne naloge, določene za prvo petletko. V soboto bo kolektiv „Sava“ svečano proslavljal svojo zmago ter hkrati praznoval 30-letnico obstoja tovarne, o čemer bomo podrobnejše poročali prihodnjic.

Tovarna „Sava“ je izpolnila petletni plan

Med prve zmagovalce, ki so izpolnili predčasno prvo petletko, se je pred dvema dnevoma uvrstil tudi kolektiv tovarne gu-

Po obširnem poročilu o zun. in not. političnem položaju ki ga je imel tov. Tone Fajfar, minister LRS, se je razvila bogata in živa debata. O gospodarskih in političnih problemih na naši vasi se je mnogo razpravljalo, prikazani so bili uspehi in pomankanjljivosti pri izvajanju gospodarskih nalog ter nakazane smernice, ki izhajajo iz izkušenj, pridobljenih na terenu.

Glavna naloga zpora pa je bila priprava na volitve v Ljudsko skupščino LRS. Ker je okraj Kranj-okolica razdeljen na 12 volilnih enot, so delegati določili 12 kandidatov in toliko namestnikov. V prvi volilni enoti bo kandidirala Mežek Marija, 10-kratna udarnica v tovarni „Triglav“ Tržič, njen namestnik pa bo Nemec Jakob, gozdnari delavec, predsednik KLO Sv. Ana nad Tržičem. Druga volilna enota: Stegnar Andrej, direktor tovarne usnjiva v Soštanju, namestnik Cerar Lovro, sekretar Mestnega komiteja KPS Tržič; tretja volilna enota: Golmajer Gašper, delavec v predilnici in tkalnici Tržič, namestnik Sirk Pavel, direktor okrajnega zadružnega sklada v Kranju. Četrta volilna enota: Dolinar Justin, delavec tovarne klobukov v Škofji Loki, namestnik Naglič Ignac, obratovodja lesno-industrijskega podjetja v Preddvoru. Peta volilna enota: Por Janez, upravnik državnega posestva grad Štrmol pri Cerkljah, namestnik Martinjak Franc, predsednik krajevnega ljudskega odbora Cerkle; šesta volilna enota: Fajfar Tone, minister LRS, namestnik Verbič Anton, mali kmet iz Senčurja. Sedma volilna enota: Stucin Ivan, direktor gradilišča „Novi Standart“, namestnik Hafnar Tone, poverjenik za kmetijstvo pri OLO Kranj-okolica; osma volilna enota: Kuralt Franc, predsednik KDKZ „Sorško polje“ v Zabnici, namestnik Čerman Tone, srednji kmet iz Sore. Deveta volilna enota: Zihel Boris, minister za

znanost in kulturo pri vladni LRS, namestnik Bertoncelj Franc, sekretar Mestnega komiteja KPS Škofja Loka; deseta volilna enota: Trojar Ivan, gozdnari delavec iz Ostrega vrha, namestnik Prezelj Ivan, srednji kmet, Davča. Enajsta volilna enota: dr. Kržišnik Tone, podpredsednik Ljudske skupščine LRS, namestnik Osredkar Vinko, uslužbenec OLO Kranj-okolica. Dvanajsta volilna enota: dr. Pokorn Jože, minister LRS, namestnik Žakelj Vinko, predsednik planske komisije okraja Kranj-okolica.

Med diskusijo je spregovoril tudi tov. Molek Jože, sekretar Okrajnega komiteja KPS Kranj-okolica in je med drugim poddaril, da je osnovna naloga vsakega frontovca in vsakega našega državljanja, da na teh volitvah pokaže svojo enotnost v borbi za mir, svobodo in neodvisnost.

Med diskusijo so delegati iz Tržiča po-

Pred volitvami v Ljudsko skupščino LRS

Iz volivnega proglaša OF Slovenije

Jugoslavija si je s svojo zunanjim politiko pridobila simpatije vseh svobodoljubnih ljudi, nanjo gledajo z zaupanjem vse napredne sile sveta. Te odločno obražajo hrbot Sovjetski zvezni, ki postaja hkrati s Kitajsko najbolj nevarno žarišče vojne nevarnosti na svetu. Zunanja politika naše države se naslanja na rastočo socialistično zavest in moč demokratičnih množic na svetu. Čim močnejša bo Jugoslavija, tem večja bo njena pomoč demokratičnemu gibanju na svetu in čim večji bodo uspehi demokratičnih množic v njihovi borbi za svobodo in socializem, tem močnejša bo Jugoslavija.

Ljudska oblast pa posveča vso skrb moderni opremi naše armade, katere moč in sposobnost je odvisna od lastne oboroževalne industrije, ki jo pospešeno gradimo; vso skrb posveča vojaški politični vzgoji ne samo vodstvenega kadra, temveč vseh vojakov, podoficirjev in oficirjev. Le tehnično dobro opremljena armada z visoko politično zavestjo in ljubezni do domovine bo uspešno branila našo neodvisnost proti vsakomur, ki bi jo ogrožal.

vedali, da imajo v njihovem mestu že najavljeni medsebojno četrtno tekmovanje; le-ti so napovedali tekmovanje Škofji Loki in Zirem, katera frontna organizacija bo volitve najbolje pripravila ter kje bodo prvi in z najboljšimi rezultati zaključili glasovanje. Zbor je prav tako sprejel tekmovanje, ki ga je napovedal okraj Ljubljana-okolica vsem frontnim organizacijam v bivši Ljubljanski oblasti.

VOLITVE 18. MARCA

BODO POKAZALE STRNJENOST NAŠEGA LJUDSTVA, DA SI Z LASTNO MOČJO ZGRADI SOCIALIZEM. GLASOVALO BO ZA MIR IN SREČNO SOŽITJE MED NARODI

Prvi slovenski Ljudski skupščini, ki smo jo izvolili v jeseni 1946. leta, je potekla mandatna doba, zato je na nedavnom zasedanju sprejela odlok o svoji razpustitvi. Prezidij Ljudske skupščine je razpisal nove volitve, ki bodo 18. marca letos. Na te volitve se morajo naše delovne množice dobro pripraviti, kajti pri teh moramo dokazati svojo enotnost in močno voljo, da nadaljujemo pot graditve socializma, katerega uspehi so vidni po vsej naši državi kljub številnim težavam, ki so prihajale od Vzhoda in Zapada. Vsemu svetu je danes jasna pomembna vloga Jugoslavije, ki kot prava socialistična država ustvarja našim delovnim ljudem boljše delovne pogoje in srečnejše življenje, zato je Jugoslavija tudi dosledni borec za neodvisnost in samoodločbo malih narodov, za mir in odstranitev vsake vojne nevarnosti v svetu.

Osvobodilna fronta se ob velikih uspehih, doseženih v prvih starih letih dela naše Ljudske skupščine, dočela zaveda velikih težav, s katerimi so se moralji boriti naši delovni ljudje. Izgradnja lastne težke industrije in elektrifikacije v gospodarsko zelo zaostali deželi ni pomenila le premagovanja neštetnih težav, ampak tudi to, da so se delovni ljudje Jugoslavije začasno zavestno odrekli boljšim življenjskim pogojem. Tudi to nas dela v očeh širokih demokratičnih množic sveta velike in mogične. Taki se moramo izkazati tudi pri teh volitvah, ker s tem bomo tudi trdna

opora vsemu demokratičnemu gibanju na svetu v naši skupni borbi za svobodo in socializem.

Vsi predpriprave so se začele. Poleg tega, da se v teh dneh vsak volivec prepriča, če je že vpisan v volivni imenik, je v prvem delu volivnega gibanja glavno delo izbira, oziroma postavitev kandidatov. Po novem zakonu bo imela skupščina 280 poslancev (doslej 130), ker se na vseh 5.000 prebivalcev voli po en poslanec. Popolnoma jasno je, da bomo za kandidate postavili najboljše pristaše Osvobodilne fronte, ki so se pri graditvi države in socializma izkazali za najbolj predane in požrtvovalne, za najbolj neomajne in delovne.

S tem, ko smo poudarili, da bomo za kandidate postavili naše najboljše ljudi, pa nikakor nočemo reči, da naj nas pri teh volitvah vodi naklonjenost do tega ali onega kandidata, ali pa morebitno nerazpoloženje proti njemu. Pribiti moramo: pri volitvah se ne bomo odločali za ljudi, temveč za to, da še enkrat neomajno potrdimo, da je pot, po kateri nas vodi naša Partija in Fronta, edino pravilna, da smo danes prav tako enotni in trdni kakor smo bili med narodno osvobodilno borbo. Vsi poslanci v bodoči ljudski skupščini bodo delali za to, da neomajno nadaljujemo pot, ki smo jo začrtili. Da še bolj poudarimo svojo enotnost na tej poti, pri teh volitvah ne bomo postavljali sokandidatov.

Tekmovanje v počastitev 10-letnice OF

Gradbeni kolektiv „Projekta“ je uspel v tekmovanju

Tekmovanje si je kot stalno obliko dela osvojil kolektiv že v mesecu marcu preteklega leta. V medstavbiščnem tekmovanju so se mesečno merili kolektivi posameznih stavbišč podjetja. Najuspešnejši je bil kolektiv stavbišča „Planina“, ki je v letu 1950. petkrat osvojil prehodno zastavo. Ob razpisu tekmovanja OF je kolektiv k že upeljanim tekmovalnim točkam pridal še točko o politično vzgojnem in frontnem delu.

V mesecu decembru je kolektiv „Projekta“ dosegel lepe uspehe, saj je osvojil v tem mesecu prvo mesto med gradbinci v našem okraju. Le žal, da pripadajoče diplome Izvršnemu odboru OF okraja kolektivu še ni izročil, tako da je ta o svojem uspehu obveščen le uradno od Okrajnega sindikalnega sveta. Priznanje je kolektiv prejel vsled tega, ker je svoj mesečni plan v decembru izpolnil po obsegu 107%, po vrednosti pa 114%. Pri tem je bil plan delovne sile dosežen le 94%. Izostankov je bilo skupaj 5.48%, kar je velik uspeh, če

upoštevamo zimsko dobo specifičnosti gradbene dejavnosti. Proglašenih je bilo 64 udarnikov.

Predvsem pa se je delalo tudi na vzgojno političnem polju. V tem mesecu se je vključilo v OF 80 članov kolektiva, tako da je kolektiv, ki stoji na Zlatem polju, 100% uključen v OF. V naselju sta bila tudi dva predvolilna sestanka. Svojo politično zavest je kolektiv najbolje manifestiral v času samih volitev v mesecu decembru, za kar je dobil priznanje od teoretskega OF odbora Zlato polje.

Ce govorimo o uspehih, ki jih je dosegel kolektiv „Projekta“, moramo omeniti tudi posebne napore brigade trinajstkratnega udarnika Bukovšek Ignaca, ki od srede oktobra pa do srede decembra kljub dežju, snegu in mrazu ni nikoli zapustila svojega jarka za kanalizacijo. V tem času je izvršila 510 m³ izkopa za kanalizacijo v koloniji tovarne Iskre na Planini. Izkop je segal do 8 m v globino in to v kompaktni labori.

(Nadaljevanje na 2. strani)

KEM IN TJP POŠIRJENI SVETU

Generalna skupščina OZN je na nedavnom zasedanju sprejela ameriško resolucijo, ki razglaša Kitajsko za napadalca na Koreji. Jugoslovanska delegacija se je vzdržala glasovanja, pri nadaljnjih ukrepnih proti Kitajski pa ne bo sodelovala.

Ameriška dobrodelna organizacija CARE za Jugoslavijo je naslovala razglas na Američane jugoslovanskega rodu, kjer podarja potrebo, ki jo imajo jugoslovanski narodi do tuge pomoči, da bi lahko premagali prehranljene težave. Skupina uglednih Američanov je že stopila v vse-ameriški narodni odbor za pomoč Jugoslaviji in akcija te organizacije je vedno izdatnejša.

Francoski ministrski predsednik Pleven je obiskal Washington in se sestal s Trumanom. Oba državnika sta ugotovila, da je istovetno stališče ZDA in Francije mednarodnih vprašanj in da je treba zastaviti vse sile za častno rešitev korejskega spopada.

Jugoslovanski zvezni minister Milovan Djilas je bil na obisku v Veliki Britaniji gost vseh vladnih vodečih krogov, a na pogovor v svoje stanovanje ga je povabil tudi Winston Churchill.

Na Korejskem bojišču so v zadnjem tednu napredoval Mac Arthurjeve čete do 15 km južno od Seula, kjer so naletele na močan organiziran odpor severokorejskih in kitajskih oboroženih sil. Zbiranje čet za obrambno črto severokorejcev južno od Seula da slutiti, da se le-ti pripravljajo na novo ofenzivo.

V Solunu, kjer je jugoslovanska svobodna cna, hite s pripravljalnimi deli, kajti v najkrajšem času bo vzpostavljen železniški promet z Grčijo.

KDZ „Storžič“ v Goričah je v živinoreji naša najboljša delovna zadruga

6. t. m. so se zbrali zadružniki KDZ „Storžič“ k svojemu letnemu obračunu. Občni zbor je otvoril in vodil predsednik zadruge tov. Zaplotnik. Na zboru se je slišalo marsikaj zanimivega, o čemer je vredno pisati. V zadružni je združenih 37 gospodarstev z okoli 600 ha zemlje, od tega je 30 ha gozdov in 250 ha travnikov.

Zadružniki v Goričah so v dveh letih že krepko in z uspehom zaorali v zadružno ledino. Nimajo pogojev, da bi dosegli kakšne izredne uspehe v poljedelstvu, ker ima zadružna le 52 ha orne zemlje in pridela na njej komaj toliko, da preživi svojih 165 članov. Zemljo za ohišnice so skrbno odmerili, sicer bi zadružni ostalo le malo njiv.

Ti pogoji so verjetno tudi dobro vplivali na ves dosedanji razvoj zadruge, katere glavno bogastvo so izredno ugodni pogoji za živinorejo. Storžič s svojimi planinami in košeninami, pa veliki travniki ob njegovem vznožju, to je pravi zaklad, ki ga razdruženi kmetje nikoli niso mogli prav

TEKMOVANJE V POCASITIEV 10 LET NICE OF — GRADBENI KOLEKTIV „PROJEKTA“ JE USPEL V TEKMOVANJU

(Nadaljevanje s prve strani)

V uporni borbi je brigada zmaga, za kar ji je upravni odbor podjetja izreklo svoje priznanje in zahvalo. Veliko je k uspehu doprinesel vodja brigade tov. Bukovšek Ignac, ki je z vzugledom znal obdržati moralno brigade na taki višini. Tako se je primerilo, da bi se del jarka skoro zasul, predno so bile vložene cevi, a tov. Bukovšek je s pleči podprt opaž jarka, ne oziraje se na nevarnost, ter zadržal laboro, da so lahko položili cevi. Za kolektivom stavbišča Planine pa ni zaostajal kolektiv stavbišča Standart, ki je 38 dni pred rokom izpolnil svoj letni plan. Pri tako borbenem kolektivu tudi ni čudno, da je „Projekt“ izpolnil svoj letni plan po vrednosti 111,4%, po normativnih urah pa 112,4%. Od celotne proizvodnje pride na delavca 237.700 din, na nameščenca 1.114.000 din, na tehnika 9.480.000 din in na inženirja 37.800.000 din, kar je zelo visoka obremenitev. Ti podatki pričajo, da je bilo podjetje v preteklem letu zelo uspešno, da je delavski svet z upravnim odborom in samo upravo pravilno gospodari in delo dobro organiziral. Sam kolektiv pa je za izgradnjo socializma dal v preteklem letu nadpovprečne napore in je bil od Ministrstva za gradnje LRS predlagan zveznemu ministrstvu za zvezno zastavo.

B. C.

Koliko poslancev in katere volivne enote bomo imeli v obeh okrajih 18. marca

Kranj-mesto bo volilo pri teh volitvah 4 poslance in to po enega v volivni enoti Stražišču, v drugi volivni enoti Center, v tretji volivni enoti Struževu in Rupa in v četrti na Primskovem.

Okraj Kranj-okolica pa je razdeljen na 12 volivnih enot, ki bodo dale 12 poslancev. Te so: prvo volivno enoto sestavljajo: Sv. Ana, Leše, Kovor, Križe in Sv. Kata-rina. Druga volivna enota je Tržič. Tretja volivna enota Podbrezje, Duplje, Naklo, Kokrica in Besnica. Četrta volivna enota: Jezerško, Kokra, Preddvor, Trstenik in Go-

rič. Petja volivna enota: Visoko, Velesovo, Cerkije in Brnik. Sesta volivna enota: Predoslje, Šenčur, Voglje in Trboje. Sedma volivna enota: Smlednik, Zapoge, Mavčiče, Orehek in Bitnje. Osma volivna enota: Zabnica, Trata-kolodvor, Reteče in Sora. Deveta volivna enota: Škofja Loka, deseta volivna enota: Davča, Sorica, Zalog, Železniki, Češnjica, Selca, Bukovica in Zg. Luša. Enajsta volivna enota: Zmunc, Javerje, Poljane, Lučine, Gorenja vas in Hotavlje. In dvanajsta volivna enota: Leskovica, Trebija, Savodenj in Ziri.

Frontovci v Goričah se šele dramijo, dočim so v Preddvoru že precej razgibani

V petek, 2. februarja je bila v Goričah sektorska konferenca, ki so se je udeležili člani OF odborov iz vseh vasi.

Krajenvi odbor OF se bo sestal prvkrat v prihodnjih dneh, vaški odbori pa že delajo.

Odborniki so razpravljali o vseh nalogah Fronte pri pomoči KLO-ju, ljudski inspekcijski in tudi o seminarju, o čemer se bodo natančneje dogovorili na prvi seji. Zanimal jih je postopek s socialnim fondom, članarino pa oddajajo redno.

Iz njihovega dela se odraža vpliv socialističnega sektorja na vasi, ki bo v bodočem delu frontovcev še utrdil, kajti treba je, da Fronta v svojem delu poveže še ostale organizacije, ker bo le tako delo uspešno napredovalo.

Tudi v Preddvoru je bila konferenca članov odborov OF, ki pa je bila zaradi neodgovornosti člana, ki je imel nalogo obvestiti odbornike, slabu obiskana. Kljub

temu so se pogovorili o delu, ki stoji pred organizacijo OF v zvezi z volitvami v Ljudsko skupščino. Na prvi seji bo treba sestaviti plan prostovoljnega dela za vse vaške odbore OF. Fronta mora sodelovati pri vseh ukrepih, planih in sploh pri vseh gospodarskih vprašanjih skupno s KLO.

Vršil se bo seminar za ljudske inspektorje, ki jih bo seznanil z osnovnimi pojmi o pravilnem tolmačenju in izvajaju raznih uredov.

Frontovci so pritrdirili možnosti ustanovitve obdelovalne zadruge, saj pogoji so isti kot v Goričah, kjer vas pod vplivom socialističnega sektorja prav lepo napreduje. Zavedati pa se je treba, da mora biti vse naše delo vztrajno in prepričevalno.

Fronta je organizirala čiščenje šolskih prostorov, žalostno pa je dejstvo, da so se temu odzvali skoraj sami pionirji, ki delo niso mogli opraviti tako, kot je potrebno. Zdi se, da je njihov staršem vseeno, v kakšnem prostoru preživila otrok ure v šoli in ne vedo, da je čistoča v šoli velikega pomena za otrokovo zdravje in njegov razvoj.

Za sprejem novih članov bo treba pregledati vrste mladincev, ki se bodo v času pred praznikom 10. obletnice OF vključili v Fronto in s svežimi silami okreplili njeni delo.

Letos začnemo graditi mladinsko progo Banja Luka - Dobojski

Po graditvi velikih objektov (mladinska proga Brčko-Banovići, Šamac-Sarajevo, Nikšić-Titograd, tovarna „Ivo Ribar-Lola“, „Edinstvo“, avtomobilска cesta „Bratstva - Enotnosti“ itd.), mnogoštevilnih objektov, pri katerih je sodelovala mladina (Novi Beograd, Studentsko naselje v Zagrebu, kombinat bakra v Sevojnu, tovarna šamota v Arandjelovcu, pri razširjanju železarne v Zenici, hidrocentrala v Mavrovem in Jablanici) ter po brezstevilnih manjših in lokalnih akcijah, bo Ljudska mladina gradila letos mladinsko progo Banja Luka - Dobojski.

GOSPODARSKO POLITIČNI POMEN PROGE BANJA LUKA - DOBOJ

Ta proga predstavlja del bodoče važne prometne žile Cačak-Valjevo-Banja Luka, oziroma proge Beograd-Valjevo-Banja Luka. Znogljivost prometne mreže kake države se ocenjuje med drugim tudi po tem, koliko vzporednih železniških linij jo seka. Vsa naša mreža normalnotirnih železniških prog je povezana tako, da visi samo na eni sami liniji, ki teče od skrajnega zapada na skrajni jug naše države skozi Beograd. Prav zaradi tega ima gradnja nove mladinske proge, dela prometne žile, ki bo povezala vzhodni in zapadni del domovine in tekla skozi njene centralne pokrajine, izreden gospodarski in strateški pomen.

Posebno velikega pomena je mladinska proga Banja Luka-Dobojski za Ljudsko republiko Bosno in Hercegovino, ker bo povezala dvoje najvažnejših mest republike, Sarajevo in Banja Luka. Proga bo v veliki meri prispevala k kulturnemu in gospodarskemu dvigu zaostalih pokrajin in k hitrejši gospodarski rasti uporniške Kraljine.

Oglejmo si nekoliko šplošnih podatkov o tem, kakšno korist bo imelo od proge Banja Luka-Dobojski naše gospodarstvo.

Izkoriščanje vzhodnega premogovnega bazena, ki je najbogatejši v naši domovini, je bilo sila otežkočeno zaradi preobremenitve magistrale Beograd-Zagreb in zmogljivosti proge Brčko-Banovići. Z graditvijo nove proge bo povezan vzhodnoslavski premogovni bazen s koksarno, ki se gradi v Lukavcu, preko Doboja in Ba-

BRDNE VZPITE VESTI

V Bosni in Hercegovini bodo letos nadaljevali graditev rudarskih naselij za 600 družin. Zgradili bodo za 45.000 m² stanovanjskega prostora v Tužlanskem bazenu, razširitev pa bodo v Kaknju, Zenici in Brezi.

V Beogradu so ustanovili institut za kmetijske stroje, ki se bo bavil s konstruiranjem in raziskovanjem njih praktične vrednosti.

Na zveznem državnem posestvu v Belju so začeli pomladansko setev, ker so izkušnje pokazale, da je zgodnja setev za povečanje donosa izredno važna.

V Makedoniji je bilo lani proglašenih 25.000 udarnikov, to je skoraj dvakrat toliko, kot vsa prejšnja leta skupaj.

V Beogradu je te dni končala razprava zoper vohune in teroriste iz vrst monarhistične emigracije in njenih pomagčnikov v državi. Med 16 otoženci so bili tudi Milijutin Stefanović, general bivše jugoslovanske vojske ter bivša ministra Kosta Kumanudi in Velimir Popović. Otoženi so za svojo izdajalsko dejavnost prejeli viscke časovne kazni, a Dušan Ilić je bil obsojen na smrt z ustrelitvijo.

nja Luke z glavnimi centri naše težke industrije, ki bodo hitreje in pravočasno dobivali kvalitetno gorivo. Železno rudo iz rudnika Ljubije in bazena Sane so dovali v Zeniško železarno po velikem ovinku preko proge Beograd-Zagreb. Proga Banja Luka-Dobojski bo to pot skrajšala za 156 km.

Nova mladinska proga bo tekla skozi bogate gozdne predele, ki jih do sedaj nismo mogli izkorisčati. Na progi bodo vezana gozdna področja okrajev Dobojski, Temešnji, Teslič, Prnjavor in Banja Luka. Tu se razprostirajo gozdovi v bogastvu 18 milijonov 500.000 m³, od česar bi letno lahko posekali 500.000 m³. Proga Banja Luka-Dobojski bo olajšala izkorisčanje ogromnih, pretežno bukovih in deloma hrastovih in igličastih gozdov Bosne.

Mladinska proga bo tekla skozi predele, ki imajo preko 200.000 ha obdelovalne zemlje, na kateri pridelujejo razne vrste žitaric, v glavnem pšenico, oves in koruzo. Poleg teh kultur so važne industrijske rastline in živalska krmila in povrtnine. V bodočnosti se bo razmerje pridelkov izpremenilo v korist drugih, torej v korist takih pridelkov, ki jih potrebuje trgov ali pa potrošniški centri.

Na valovitih zemljiščih, kjer so ugodni pogoji, rastejo sadovnjaki z raznovrstnim sadnim drevjem. Poleg sliš, ki stoje po številu dreves na prvem mestu, so zastopane tudi druge vrste: jabolka, breske, češnje in orehi. Mnogo teh sadov se uniči zaradi tega, ker ne pride pravočasno do potrošnikov.

Mladinska proga Banja Luka-Dobojski bo zgrajena 1951. leta.

Dela, ki jih je treba letos izvršiti so naslednja: Pремetati in prepeljati je treba 1 milijon prostorninskih metrov zemlje in to 600.000 na težkem terenu, v steni. Zgraditi bo treba dva predora v skupni dolžini 3.196 metrov. Predor Tromeča bo dolg 1411 metrov, medtem ko bo imel daljši predor Ljekovice vode 1785 metrov. Po dolžini bo predor Tromeča podoben Vranduku na mladinski progi Šamac-Sarajevo, ki ima 1534 metrov, predor Ljekovice vode pa je znatno daljši. Poleg tega bo treba vrtati oba predora v rahlo zemljo. Zato bo uspešen napredok del na progi Banja Luka-Dobojski odvisen predvsem od gradnje predorov. Da se bodo dela pri predorih lahko pravočasno začela, je treba zgraditi 12,5 km ozkotirne proge in položiti 22 km gornje plasti. Prav tako je treba popraviti pota in ceste v dolžini 30 km. Poleg navedenih prodorov je treba dograditi še predor Celimac, ki je dolg 430 metrov. Zgraditi je treba še 156 metrov nadvoza s skupno 246 metri odprtine in dograditi 25 metrov na 54 metri odprtine.

Na progi bodo zgradili 31 mostov, ki bodo skupno dolgi 900 metrov; dogradili pa bodo še tri mostove, dolge 116 metrov, na katere bo treba montirati konstrukcije. Položiti je treba 92 km prehodnega in 15 km postajnega tira in izvršiti še pripravljajna dela v vrednosti 40 milijonov din.

Pri gradnji mladinske proge Banja Luka-Dobojski bo sodelovalo 80.000 mladincov in mladičev iz vseh krajev naše domovine. Od tega bo 56.000 mladine z vasi in 24.000 srednješolevcem in študentov. Ljudska mladina Slovenije bo sodelovala na progi s 2500 članji kmečke in 1500 članji srednješolske mladine.

Minili sta 102 leti odkar je umrl France Prešeren

Dne 8. februarja 1849. leta je v Kranju umrl dr. France Prešeren. Z njim je legel v grob mož, ki je s svojimi pesmimi dvignil slovensko slovstvo na evropsko višino. Prešeren je bil prvi Slovenec, ki mu je bila pocjena poslušno sredstvo resničnih doživetij, življenjskih spoznanj in prizadevanj, orožje v borbi s tedanjimi mračnjaki in za lepo bodočnost lastnega naroda in vsega človeštva.

Prešernove poezije so pretresljiva izpoved izobraženega, mislečega človeka iz dobe Metternichove reakcije. Ta izpoved nam kaže, v kakšnih duševnih in gmotnih stiskah je živel tedaj evropski, zlasti še slovenski izobraženec, ki ni hotel prodati svojega poštenja, svojih vzorov in nazorov za skledo leče, za dobro uradniško kariero, za ugodno in brezkrbno osebno življenje. V zaduhlem ozračju je bila zatrta sleherna dobra misel, vsaka pogumna beseda; vsaka svobodoljubna kretinja je bila potlačena pod pritiskom povsod budnega nasilja. Življenje je postajalo nevzdržno:

„Življenje ječa, čas v nji rabelj hudi, skrb vsak dan mu pomlajena nevesta, trpljenje in obup mu hlapca zvesta...“

Le človek, ki je bil povezan z zdravim podtalnim tokom ljudskih sil, ki so stremele po sprostivosti, po svobodi, napredku, je mogel zdržati pod tem jeklenim nebom; le človek, ki je trdno verjal v uspeh poštenih človeških prizadevanj za človeka dostojo življenje vseh ljudi, je mogel v takih razmerah zapeti:

„Kako bit' hočeš poet in ti pretežko je v prsih nosit ali pekel al' nebo! Stanú se svojega spomni, trpi brez miru!“

France Prešeren je znal tudi v pogojih cenzurnega pritiska že pred marčno revolucijo leta 1848. najti možnost izpovedovanja. Že v dneh pariške junajske revolucije (1830) je Prešeren v prevodu nemške pesmi zapel:

„Rabelne zatret in tirane!“

V tej pesmi je našel slovenski človek pred revolucijo opomin, da se je treba za svobodo, po kateri je vse hrepenelo, boriti:

„Spreminja smrt lica, zapira oko, junaško srce ne trepeče pred njo; saj prostost iz smrti izvira...“

V originalni pocziji naslednjih let je podal Prešeren še jasneje podobo svoje osebnosti in svoje dobe. Njegova muza se napaja iz dveh virov: iz njegove osebne usoode in iz usode njegove domovine. O tem govori sam v „Sonetnem vencu“, ko označuje svoje pesmi, „rožice pričjoče“, takole:

„Izdhajali, solze so jih redile
S Parnasa mojega rožice pričjoče:
solze z ljubezni so do tebe vroče,
iz domovinske se ljubezni lile.“

V epski zgodovinski pesnitvi „Krst pri Savici“, katere zunanja snov je verskega značaja, se mu je posrečilo izraziti izpoved pogumne vere v moč slovanstva in neugonobljivost stremljenja po svobodi ter

prepričanje, da v borbi za svobodo nobena žrtev ni pretežka.

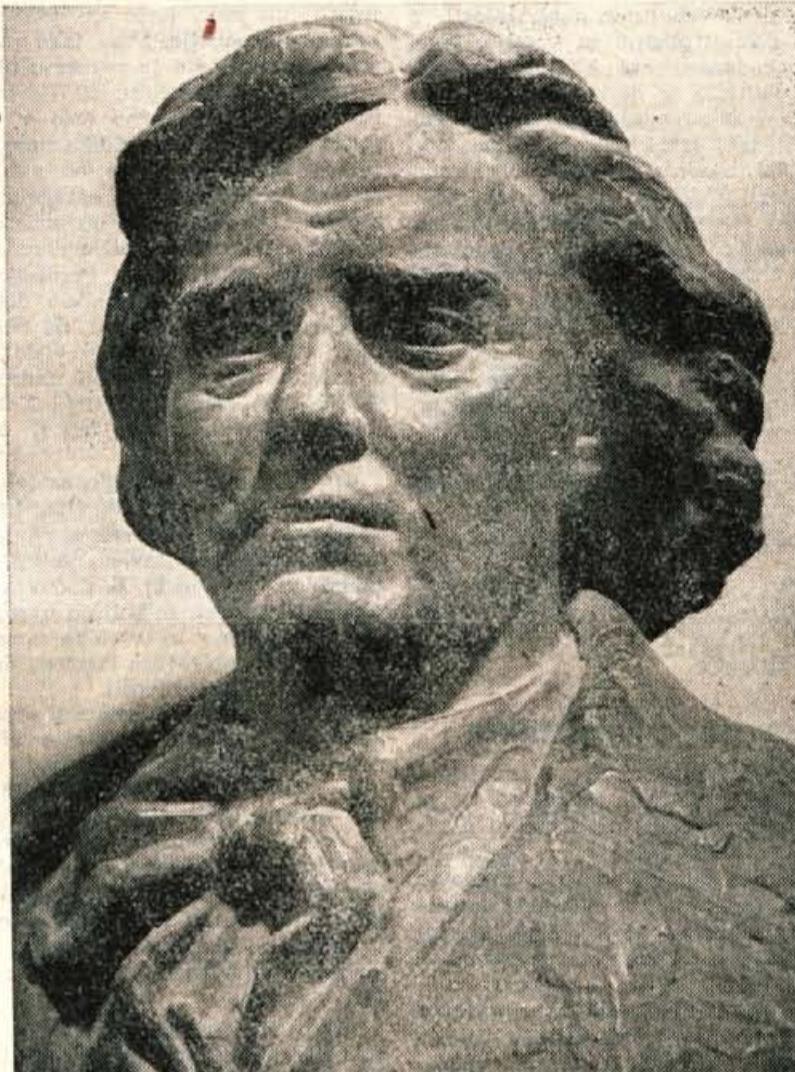
„Največ sveta otrokom sliši Slave —, tja bomo našli pot, kjer nje sinovi si prosti voljo vere in postave.

Ak pa naklonijo nam smrt bogovi, manj strašna noč je v črni zemlje krili, kot so pod svetlim soncem sužni dnovi.“

V „Zdravljici“, ki jo je napisal l. 1844. je Prešeren tako naravnost izpovedal svojo slovensko zavednost, svoje demokratične nazore in človekoljubne vzore, da je pesem mogla v tisk šele v letu 1848., ko je pod pritiskom revolucionarnih dunajskih množic za nekaj časa popustila strogost cenzure. Prešernova napitnica svobodni Slovenci, slovanski vzajemnosti in vsemu milojubnemu človeštvu je pesniška formulacija slovenskega narodnega in kulturnega programa, za čigar uresničenje je ustvarila pogoje še osvobodilna borba.

Ob „Zdravljici“ in drugih Prešernovih pesmih so se vzgajale in navduševale generacije najboljših borcev za pravice tlačenega ljudstva, s Prešernovimi verzi na ustih so še v boj naše partizanske brig-

de, ob misli na Prešerena so se postavljali po robu smrti naši mladi aktivisti v dobi narodnoosvobodilne borbe. Prešeren je bil v dobi vseh težkih preizkušenj slovenskemu ljudstvu tisto svetlo znamenje, ki ga je vedilo na njegovi pravi poti. — K. M.

ravan, ki je močno obljudena. Visok tovarniški dimnik. Okrog njega se stiskajo kot piščanci okrog koklje majhne rudarske hišice, višje gori pa je rudnik in nad njim moderno delavsko naselje, z eno in dvo-nadstropnimi stanovanjskimi zgradbami, z ulicami in cestami med njimi. Vsega tega ni bilo pred nedavnim — zdaj nastaja tu pravo delavsko mesto z berbenim srecem in duhom. Vsaj to smo takoj po svojem prihodu občutili, ko smo izstopili v Zletovem.

Tu je v zemlji zakopan neprecenljiv zalog. Bogat rudnik svinca in cinka, ki ga dobivamo iz rude v razmerju 8 : 2. Vhodi v jame so oddaljeni od tukajšnjih tovarniških poslopij in separacij za čiščenje in ločenje rude za kakih 6 km. Ruda prihaja sem po žični železnici, v majhnih vagončkih, ki stalno pojo svojo pesem sem in tja po zraku nad nami. To bogato nahajališče svinčene rude so pred vojno izkorisčali Angleži, ki so z ceneno delovno silo začeli dvigati svoj kapital iz nedraj naše zemlje. Med okupacijo so se ga polakomnili Nemci, čeprav je bil tu dejansko gospodar Bolgar. Takrat je nastalo pravo izkorisčanje naših dobrin v senki bajonetov. Res so Nemci napravili razna izboljšanja v tovarniških napravah, začeli zidati prve zgradbe, ki pa so v glavnem služile le njim in najetim inženirjem. Rudarjem so ostale odprte le tesne in trhle bajte na-krog.

Prišla je svoboda. Z njo je prišlo v Zletovo še pravo življenje. Začeli so z gradnjo novih stanovanjskih hiš, kmalu nato z

RAZGOVOR z akademskim kiparjem Frančiškom Smerdujem o bodočem Prešernovem spomeniku v Kranju

Za slovenskega literarnega zgodovinarja, pa tudi za laika — ljubitelja našega največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerena, je Kranj dragoceno mesto.

Ko stopaš zbrano in v misli zatopljen po kranjskih ulicah, srečuješ še danes na vsakem koraku spomine, stvari in predmete, ki so bili nekoč življenjsko okolje velikega pesnika. Tu je hiša, kjer je Prešeren živel, delal in umrl, tu je pokopališče, kjer je pokopan. V letosnjem letu pa bo dobil Kranj še en dragocen kulturni prispevek: Prešernov spomenik. Misel na monument je zrasla ob stoletnici Prešernove smrti. Zahtevna in odgovorna naloga — ustvaritev in oblikovanje Prešernovega

de, ob misli na Prešerena so se postavljali po robu smrti naši mladi aktivisti v dobi narodnoosvobodilne borbe. Prešeren je bil v dobi vseh težkih preizkušenj slovenskemu ljudstvu tisto svetlo znamenje, ki ga je vedilo na njegovi pravi poti. — K. M.

spomenika je bila zaupana našemu priznemu umetniku, akademskemu kiparju Frančišku Smerduju. Ko smo pred kratkim obiskali prof. Smerduja in ga naprosili, naj nam kaj pove o svoji najnovejši umetnosti, nam je povedal masikaj zanimivega o svojem delu. Naše bralce bo predvsem zanimalo, kakšen bo spomenik, po kakšnih predlogah poustvarja umetnik Prešernov lik. Cujmo, kaj pravi avtor sam o svojem delu:

„Predlog v šolskem smislu za oblikovanje Prešernovega spomenika ter Prešernovega lika posebej, sploh ni. Če so mišljeni s tem spomeniki, je tu itak samo eden, to je Zajčev v Ljubljani. Če pa gre za Prešernov lik sam, pa odpromo ono staro prezanimivo vprašanje pesnikove podobe, kakšen je bil Prešeren v resnicni, še za njegovega življenja. Mislim, da je vsem skupaj, posebno pa nam umetnikom žal, da ni nihče od tedanjih slikarjev upodobil našega velikega pesnika. Posebno Matevž Langus je imel priliko, ko ga je Prešeren obiskoval v njegovem ateljeju. Sele po Prešernovi smrti je nastala njegova podoba, delo Kurza von Goldensteina. Po mnenju sodobnikov, ki so Prešerna dobro poznavali, je bila to dokaj verna upodobitev pesnikova. Pozneje je nastalo veliko število Prešernovih upodobitev, vsak umetnik se mu je skušal po svoje približati. Med temu pesnikovimi liki bi omenil kot najboljši in še danes neprekosljivi Ganglov kip. Vsaka likovna poustvaritev Prešernova pa je nujno navezana na čas, v katere nastane. Tako sem tudi jaz, ko sem leta 1948 dobil naročilo iz Kranja, da izdelam Prešernovo poprsje, gledal na pesnika drugače kot kiparji pred meno. Pred seboj sem videl pesnika, katerega delo smo pravzaprav dokončno razumeli še med narodnoosvobodilno borbo, ko so nekatere njegove pesmi, kot n. pr. „Zdravljica“ postale naravnost bojno in politično geslo naše borbe.

Tako sem tedaj ob Goldensteinovem in deloma Ganglovecem liku izoblikoval Prešernovo poprsje, kateremu sem skušal dati to naše razumevanje pesnika kot človeka in umetnika. Pri spomeniku, ki je delu, skušam to smer pojmovanja Prešerena, še poglobiti. Seveda je v tem slučaju stvar še neprimerno težja, ker ne gre samo za poprsje, temveč za celo figuro. V koliko sem uspel, je meni težko govoriti. Zavedam pa se odgovornosti te naloge kot človek in kipar. Sicer pa bo čas sam pokazal, kako se bo stvar razvila.“

Zanimalo nas je še to in ono in na vsako vprašanje nam je akademski kipar, prof. Frančišek Smerdu prijazno odgovoril. Zaprosili smo ga, naj nam sam nekoliko opiše spomenik.

„Kiparska misel je izredno nemirna stvar, vedno je treba kaj izpremeniti, do-

(Nadaljevanje na 4. str.)

Zapiski z gostovanja naših SKUD-ov

(Nadaljevanje in konec) (18)

Od riževih polj v strugi Bregalnice, ki ima tukaj dokaj vode, čeprav je to njen zgornji tok, zavijemo na sever pod Osojsko planino. Kamioni drve z nami po visoki cesti med hribovitim svetom. Pod nami ozka dolinica, skozi katero si utira pot proti Bregalnici potok, imenovan Zletovska reka. Vsaj tako ga imenujejo domačini. Pokrajina tod je vedno bolj gorata. Kar doseže pogled, vse je golo govorje, precej nizko, vmes pa so pašniki. Tod okoli — tako sem zvedel še pozneje — je vse v delovnih zadrugah. Osem jih je v okolici Zletova. Ljudje, ki so bili prej ubožni bajtarji, se danes odkrito pohvalijo: boljše kot danes nismo živeli nikoli poprej! In s čem se preživljajo, bi človek vprašal? Volna, ovčja volna je tod zlato.

Nekako sredi te doline zdrčimo navzdol. Prostor pred nami se razširi v planinsko

gradnjo dvonadstropnih vil, zdaj pa grade dvonadstropne stanovanjske bloke, industrijsko rudarsko šolo z internatom, gimnazijo, kulturno prosvetni dom, razširjajo in dopolnjujejo vse tovarniške naprave, mehanizirajo delo, odpirajo nov rov. Kraj, ki je imel še pred kratkim le 300 delavcev, se danes spreminja v zdravo in lepo delavsko naselje z več kot tri tisoč dušami. In vsi delajo in žive takoreko le od rudnika, ki je danes že za 500% presegel predvojno produkcijo. Rudarji delajo po brigadnem sistemu in najboljši med njimi presegajo dnevno norme 150–180%. Plače so dobre, a v dodatni prehrani jih oskrbujejo okoliške KDZ, tako da so res z vsem preskrbljeni. Zato je tudi v delovnem poletu ta rudarski kolektiv Makedonije eden izmed najboljših, saj si je priboril v tekmovanju najboljših najvišje priznanje — prehodno zastavo zvezne vlade.

In še in še bi vam lahko pravil o veliki delovni epopeji zletovskih rudarjev, ki so močno samozavestni, trdni in odločni v vsakdanji borbi za boljše življenje nas samih in bodočih poklenk. S tem pa bi začel predaleč in mogoč nekaterim to ne bi bilo prav. Povem le še to: danes imajo zletovski rudarji svoje KUD „Zletovski rudar“, ki je bilo lani prvo v Makedoniji in je kot tako nastopalo na zveznem festivalu v Beogradu. Imajo tudi fizkulturno društvo „Rudar“ in bogato sindikalno knjižnico, ki šteje nad 6.500 knjig.

Zvezcer osmega septembra so naše kulturno umetniške skupine dale koncert na prostem pred množico, ki je štela kakih

1200 ljudi. Nekateri od teh so prišli na to našo prireditve 5 km daleč in še več. To vam je bila pesta slika. Stodvajset ljudi je nastopilo na improviziranem odru pred množico čisto preprostih, toda za glasbo in pesem dojemljivih ljudi. Stari rudarji so stali poleg mladcev, žene poleg deklet, matere z otroci v naročju, vse je prisluhnilo naši pesmi in igri, ki je šla našim ob slovesu iz Makedonije še posebno od srca. To je bil naš zadnji nastop v Makedoniji.

Posebna razloga ni potrebna. Makedonski narod je danes v svojem preporodu mogočen in samozavesten. Vse bolj se divi ga kvišku. Takšnega ga je naredila njegova stoletna borba za prostost in svobodo, ki jo je dokončno prinesla narodno-osvobodilna borba pred šestimi leti. In še nekaj. Brez močne enotnosti ne bi bilo takih uspehov, kot so jih dosegli. Ne mislim le politične enotnosti, mislim tudi enotnosti kulturnih delavcev z množicami, ki stopajo na pot kulturnega delovanja. To občutiš tu zelo močno. Saj sedi poleg Makedonca Šiptar v družbi Turka; med njimi ni nikakega podcenjevanja. Skrb za pravci in dvig njih vseh ne pozna razločka.

In mi, ki smo prišli iz hladnega severa v to bratsko južno deželo, rekel bi: v dežeto deželo neverjetnih dogajanj in vzpona, deželo skritih rudnih bogastev in velike produktivnosti žlahtnih industrijskih rastlin, ali smo uspeli s pesmijo bratstva in edinstva, ki smo jo vzeli s seboj?

To je bila naša srčna želja, a v koliko smo uspeli, se ne bomo hvalili.

Franc Saleški Finžgar - 80 letnik

Dne 9. t. m. praznuje 80. obletnico svojega življenja in več kot 60 letnico svojega pisateljskega dela slovenski pisatelj, član Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani, gorenjski rojak, Franc Saleski Finžgar. Rojen je bil 9. februarja 1871. v Breznici na Gorenjskem, se po gimnaziji odločil za duhovniški poklic, bil kapelan in župnik v raznih farah, bil urednik raznih publikacij, pisal romane, povesti, črtice, članke in širom Slovenije poznane ljudske igre, zdaj pa živi kot upokojen župnik v svoji vili na Mirju v Ljubljani in še vedno neumorno dela. Njegova človeška in pisateljska pot je pot po štecenega slovenskega izobraženca, človeka, ki so mu bili strankarski prepriči zoprni in nepomembni, nekaj takega, kar le ubija voljo, gneni in slab človekovo ustvarjalnost. Človeka, bodisi te ali one politične struje, ni sodil in cenil po njegovi politični etiketi, temveč po njegovi človeški poštenosti, po njegovih resničnih nazorih in sadovih njegovega dela. V vsem svojem življenju je bil — kot se temu pravi — resnično povezan z ljudstvom, predvsem s kmetom, in to ne v svečanih izjavah, temveč v svojem delu, bodisi v stanovskem, bodisi v pisateljskem. Kot pisatelj se ni nikdar omejeval na posamezen sloj, ni pisal po modi ali se vdajal kaki strugi, tudi ni pisal za to, da bi si kupil, kot pravi Cankar, novo suknjo, tudi ne iz neke literarne manire, ali da bi se prikupljali režimom, temveč je pisal, kakor je mislil in čutil, vedel in znal. Nikoli ni ločil visokega slovstva od preprostega, se pravi: črnega kruha za ljudstvo od belega za salonske sladokusce, kakor so pred minulo vojno zahtevali in se prepireale ljubljanske kavarnaške literarne veličine. Finžgarjevo delo služi narodni in ljudski vzgoji, utrujuje dober človeški značaj in naravno zdravje. Njegova literatura je spremilala življenje slovenskega ljudstva v skrbi za njegovo srečo in napredek, pa tudi v boju za pravico in svobodo; iz njegovih spisov odsevajo gospodarske in politične razmere, veliki dogodki iz preteklosti in sedanosti, zlasti pa živa socialna in narodna zavest. Njegov, tudi v tujini znani roman „Pod svobodnim soncem“, zgodovinski roman, ki se kvalitetno prav gotovo uvršča med svetovno

znanje tovrstne romane, zajema snov iz življenja Starih Slovanov ob preseljevanju in ni le umetniški, temveč tudi zgodovinski dokument življenja in prizadevanja naših prednikov. Poleg tega, njegovega najbolj znanega dela, je napisal še veliko drugega; da je njegova literatura kvalitetna, mu brez ugovorov priznava slovenska literarna kritika, tembolj pa ljudje sami, saj je Finžgar med Slovenci, med mladino, kot med starejšimi, eden najbolj prijeljubljenih pisateljev, čigar ime je poznano pri nas malone tako kot Cankarjevo. Dela kakor „Iz modernega sveta“, „Dekla Ančka“, „Prerokovana“, „Sama“, „Strici“ in druga so že davno last najširših množic slovenskega naroda. Kot socialni in kmečki pisatelj je Finžgar opravil važno delo ljudskega vzgojitelja. Skoraj najbolj znan pa je med ljudmi Finžgar-dramatik. Vedno, da stopi na odru pisatelj najbolj v stik z življenjem in da tukaj njegovo delo najbolj vpliva, je začel že zgodaj s pisanjem dramatičnih del. Tako je že leta 1902. napisal „Divjega lovca“, čigar dejanje se dogaja leta 1848. na Gorenjskem. V tej igri je pokazal ljudsko življenje v vsej pestrosti, v slovesnosti in vsakdanosti, v navadah, delu, trpljenju in veselju. Njegova druga igra „Naša kri“, ki zajema snov iz leta 1813., ko se Francozi umikajo iz Ilirije, je bila napisana leta 1912. Tej sledita „Veriga“ (1914) in „Razvalina življenja“ (1921). Zadnja je bila prvič igrana za pisateljevo 50-letnico 26. februarja 1921. v Ljubljani. Vse te igre so med obema vojnoma veliko igrali slovenski podeželski odri, prav tako pa tudi dandanes skoraj ni gledališča, ki ne bi kdaj odigralo kakšno Finžgarjevo delo. Časovni razvoj Finžgarjeve dramatike je prav v tem, da bolj in bolj opušča preteklost in se vrača od slovesnosti, ki jo budi stara tradicija, k sedanji resničnosti. S tem je dosegel tisto obliko, ki ima namen razgibati naše vsakdanje življenje, odpreti človeku pogled vase in mu izprševati vest, da začne v bistvenih stvareh ravnati drugače kot dolej.

Jubilantu — 80 letniku, velikemu slovenskemu pisatelju in gorenjskemu rojaku Francu S. Finžgarju želimo še dolgo let plodnega življenja.

120 letnica rojstva Matija Valjavca - Kračmana

Na Gorenjskem, nekako 2 uri nad Kranjem leži v vznožju mogočnega Storžiča Gornja, Srednja in Spodnja Bela. Prijazne kmetske vasice so to, s čednimi belimi gospodarskimi poslopji in mnogimi mlini, ki jih žene potok Belica. Na Srednji Beli je bil doma eden najljubnivejših slovenskih pesnikov, najmarljivejših nabirateljev narodnega blaga ter najtemeljitejših jezikoslovcev, Matija Valjavec, — čitamo v življenjepisu o našem rojaku, ko se je rodil 17. februarja 1831. in letos poteče 120 let od njegovega rojstva.

Ker v Preddvoru takrat še ni bilo šole, ga je oče, ki je bil svoboden kmet in mu ni bilo treba hoditi na brdsko grajsčino na tlako in, ki je celo sam dovršil nekaj razredov celjske gimnazije — ko je Matijče imel sedem let, neke jeseni vpisal v kranjske šole. Po dovršenem tretjem razredu normalke, je stopil v ljubljansko gimnazijo. Tu je imel izvrstnega pedagoga za slovenščino, prof. Martinjka, ki je vzgojil celo vrsto naših najboljših starejših pesnikov in pisateljev. Strogi profesor je ščitil vihrevage Gorenca kjer je mogel, ker ga je cenil zaradi slovenskega pesnikovanja.

Ko je končal srednjo šolo, so domači žeeli, da bi šel v semenišče. Njega pa je vleklo na Dunaj študirat modroslovje. Na Dunaju se mu je godilo kot neštetim dru-

gim slovenskim študentom. S privatnim poučevanjem je zasluzil toliko, da se je za silo preživel, kajti od doma ni dobival podpore. Nekaj goldinarjev je dobil s pisateljevanjem in prevajanjem. Stanoval je z Janezom Trdino, poznejšim slovenskim pripovednikom. Janez Trdina je prej končal študije in dobil mesto profesorja v Varaždinu, kamor je stopil v službo tudi Matija Valjavec, ki je ostal na Hrvaskem do svoje smrti. Domov na Belo je zahajal še vedno ob počitnicah, dokler ni domače posestvo vsled slabega stričevega gospodarjenja vedno bolj propadalo in bilo končno prodano.

Valjavec Matija je poleg svojega poklicnega dela kot profesor slovenščine in latinske posvetil vsak prosti trenutek pisateljevanju. Lotil se je nabiranju narodnih pesmi, prisluškoval živi narodni govorici ter zapisoval pravljice in pripovedke, ki jih je čul iz narodovih ust. To ga je vzpodobil, da se je začel vedno bolj ukvarjati z jezikoslovjem. Ko je bil premeščen na zagrebško gimnazijo, se je popolnoma posvetil znanstvenemu delu. Zato je bil imenovan za člena prvega hrvaškega znanstvenega zavoda Jugoslovenske akademije l. 1879. Bil je dopisni član beografskega znanstvenega društva in redni član dunajskega antropološkega društva. Njegova prva pesem „Sinička“ je bila natisnjena v „Novicah“, ko je bil Valjavec v šesti šoli. Poleg liričnih in domoljubnih pesmi je največji in prvi pesnik pripovedne pesmi. Znana je njegova pripovedna pesem „Pastir“. Uvedel je v našo literaturo živalske pravljice in basni. Pobude zato je dobil pri zbiranju narodnega blaga.

Ce se ozremo po plodnem življenskem delu našega rojaka, se nam nehote oglaša slaba vest, da ga premalo poznamo, da premalo cenimo vrednost njegovega dela.

Ob 120 letnici rojstva našega Matija Valjavca — Kračmana pripravlja SKUD Preddvor predstavo „Herman Celjski“. Obenem bo prevzel ime po velikem rojaku in tako poživil spomin na priznanega znanstvenega delavca, ki so ga ljubili in upoštevati Hrvatje in ki ni pozabil, da je sin lepe deželice pod Storžičem.

RAZGOVOR Z AKAD. KIPARJEM TOV. FRANCIŠKOM SMERDUJEM

(Nadaljevanje s 3. strani)

dati. Opisati spomenik je težko, ker je v delu in je podprt neprestanemu izpreminjanju. V glavnem lahko povem, da bo Prešernov lik čim bolj preprost, brez kaščnih koli rekvizitov in domislie. Poizkusil bom postaviti monumentalen pesnikov lik.

Delo na spomeniku takih dimenzij, kot jih bo imel Prešernov, je izredno težavno in zamudno. Zato je težko reči, kdaj bo spomenik dokončan. Vsekakor pa bo končan še v letošnjem letu. Postavljen bo v Prešernovem mestu Kranju; verjetno bo stal na malem trgu ob kranjski farni cerkvi.

D. Urbičeva.

Kakšen je bil polletni učni uspeh na osnovnih šolah in gimnazijah v kranjskem okoliškem okraju

Učni uspehi so merilo za znanje in pridost učencev, so merilo za uspešnost dela prosvetnih delavcev, označujejo pa tudi organizacijsko in strokovno sposobnost vodstva posameznih šol kakor tudi celotne prosvetne organizacije. V nemajhni meri so tudi dokument odsosa staršev do šole, še bolj do lastnega otroka samega. Gleda na vse to so učni uspehi velikega pomena za ocenitev uspešnosti šolanja našega otroka.

Kaj nam povedo letošnji učni rezultati ob zaključku prvega polletja?

Preglednica učnih uspehov na osnovnih šolah kranjskega okoliškega okraja nam pove, da je od 6.561 učencev uspešno dovršilo razred 5.122 učencev ali 78,1%, 1422 učencev je imelo nezadostne ocene (21,7%), 26 učencev je bilo neocenjenih (0,2%).

Pregled uspehov po posameznih osnovnih šolah nam pove, da učnih rezultatov ne moremo jemati kot dokončen dokaz učenčeve zmogljivosti. Rezultat šole na Martinjem vrhu s 54% pozitivnih in 46% negativnih nam kaže na primer veliko zahtevnost učitelja. Prav tako pa ne moremo smatrati, da je realen učni rezultat v Bukovščici, kjer je 90,7% pozitivnih, ker vemo, da je učno delo v tem letu precej trpelo. S tega vidika nam učni rezultati dokazujo večjo ali manjšo zahtevnost učitelja. Sploh opažamo, da šole z dobrim in ustaljenim učnim kadrom izkazujo v splošnem nižje rezultate (Cerknje 69%, Križe 74,2%, Predoslje 72,8%), Škofja Loka 76% itd.). Zelo dobre učne uspehe, za katere mislimo, da odgovarjajo tudi stvarnosti, izkazujo oddaljene šole s prizadetnim učiteljskim kadrom (Breskovec 80%, Jezersko 92,2%, Kokra 88%, Podblica 93,1%, Selca 83,7%, Zg. Luša 90%).

Vse te številke nam dokazujo, da nimašo šole enotnega kriterija, temveč do ocenjujejo glede na doseženi povprečni nivo na domači šoli. Raven znanja pa seveda zavisi od učiteljevih pogledov na predpisani učni načrt, še bolj od njegovih zahtev do količine in vsebine obravnavane snovi ter od njegovega lastnega duševnega bogastva in zmogljivosti.

Zatorej ne moremo smatrati učnih rezultatov za absolutno resnico o učenčevem znanju. Prav tako pa ne moremo zmanjševati pomembnosti učnih rezultatov za učence same, kakor tudi za oceno uspešnosti ene ali druge šole. Gleda na zahteve učiteljstva na posameznih šolah so učni rezultati realni in merilo za uspešnost posameznih učencev, kakor tudi celotne šole. V splošnem izkazuje učni uspeh z 87,1% realno sliko delavnosti učencev in učiteljstva v okraju.

Poleg teh notranjih vzrokov, ki vplivajo na učne uspehe, moramo vzeti tudi zunanje. V splošnem moremo biti s šolskim obiskom, ki malo kje pada pod 95%, zadovoljni. Vendar se pojavlja zlasti v pomladanskem in jesenskem času, ko se po veča kmečko delo, odtegovanje otrok od pouka, češ da ni na kmetijah dovolj delovne sile. To odtegovanje, posebno v času saditve in okopavanja krompirja ter paše, povzroča na nekaterih šolah zastoj pri pouku. Otroci prihajajo tudi utrujeni v šolo ter ne morejo prav uspešno slediti pouku. Ta pojav je pogosteji v bogatih kmetijskih predelih in še posebno tam, kjer so popustljivejši učitelji. V industrijskih krajih pa povzroča nižje učne uspehe zaposlitev staršev in s tem nedovoljna kontrola nad učenjem doma. V teh krajih so tudi pogostejši moralni prestopi, ker ni domače vzgoje.

Z zastarem nazorom, da otroci ne potrebujejo temeljitejše izobrazbe, se skoraj ni več potrebno boriti. Želja po izobrazbi je prodrla globoko in le stvarna potreba po delovni sili in pomanjkljivo nadzorstvo zavirata uspešnejše učno delo otrok.

Novi motivi nastopajo pri ocenitvi učnih uspehov na gimnazijah. Na 10 gimnazijah s 1799 dijaki so bili pozitivno ocenjeni 903 dijaki ali 50,19%.

Preteklo leto je imela najnizjši rezultat v Sloveniji gimnazija v Tržiču, čeprav se je na zavodu redno razvijalo učno delo. Letos so se povzeli na 48,12%, kar je tudi odraz večjega poglabljanja v vzroke slabih uspehov v preteklem letu. Najvišji uspeh izkazujeta gimnaziji v Cerknici (60,4 odstotka) in v Zelezniških (60,34 odstotka), najnižji rezultat pa gimnaziji v Škofji Loki (42,16%) in v Zireh (42,7%).

Razlika 18% se nam zdi skoraj previsoka. Na vseh gimnazijah, z izjemo v Zelezniških, se je šolsko delo neovirano razvijalo. V splošnem pa moramo reči, da so učni rezultati na večini gimnazij še vedno prenizki, čeprav je pravilno, da je zahtevnost ostra.

Osnovni vzrok nizkih učnih uspehov na gimnazijah je dejstvo, da so danes zajeti v šolanju na gimnaziji vsi učenci, ki so dovršili 4. razred osnovne šole, dočim so pred vojno obiskovali gimnazije le izbranci. Brez dvoma bo potreben še naprej dvigati pedagoško delo na osnovnih šolah, prav tako pa se bo moral srednješolski učni kader približati načinu poučevanja na novem tipu nižjih gimnazij v sklopu 8 letnega osnovnega šolanja. Še bolj kakor v osnovnih šolah vplivajo tu zunanjí vzroki (delo, slabo nadzorstvo doma, pomanjkanje učnih knjig in pripomočkov, vozarjenje v šolo), na učne uspehe.

Pomembno vlogo pri zboljšanju učnih uspehov bi mogli izvrsiti roditeljski sestanki in pionirske svetki. V tej smeri bodo morala šolska vodstva in množične organizacije še precej storiti. Ako pogledamo še bežno učne uspehe dijakov, ki se oskrbujejo v Dijaških domovih in so pod stalnim skrbnim pedagoškim vodstvom, lahko ugotovimo sledeče rezultate: Dijaški dom v Škofji Loki 62%, v Tržiču 70,4%, na Trati 100%. Vidimo, da so učni uspehi teh dijakov precej boljši od onih, ki stanujejo doma. S tem je znova potrjena vzgojna vrednost naših Dijaških domov.

Učni uspehi niso samo stvar dijaka ali šole, temveč vse naše javnosti. S skupnim prizadetvjem bomo dosegli v resnici dobro šolstvo, kar bo koristilo našim otrokom in vsej skupnosti.

Ljudska univerza v Škofji Loki

V Škofji Loki smo z novim letom obnovili ljudsko univerzo, ki je doslej le klanjalo in neaktivno živutarila. Izbrali smo odbor, ki je sestavljen iz različnih strokovnjakov, predstavnikov strokovnih društev, ustanov in množičnih organizacij. V glavnem vodijo ljudska univerza v tov. profesorji z gimnazije s tov. Strehovcem na čelu.

Odločili smo se za trdno, da mora ljudska univerza v Škofji Loki aktivno delovati in da bo imela stalen obisk. V ta namen si je odbor porazdelil razne naloge, med katere prvenstveno štejemo skrb za raznolika in bogata predavanja in propagando med ljudstvom.

Svoje prvo predavanje je imela naša ljudska univerza v januarju. Predaval je dr. Blaznik o temi: „Gospodarsko in socijalno življenje Škofjeloškega podložnika“. Udeležba je bila zelo dobra. Nad 100 ljudi, pripadnikov različnih slojev, je z zanimanjem sledilo izvajjanju tov. predavatelja.

Odločili smo se, da bodo predavanja štirinajstnevno. Naslednje predavanje bo v prvi polovici marca o „Jadranskem morju“. Ljudska univerza bo skušala organizirati tudi tečaja za slovenski jezik in za tiste jezike, če bo seveda dovolj priglašenec. Na ta način bo Ljudska univerza najlepše skrbel za izvenšolsko izobraževanje in se tako udeležila tekmovanja v počasnitvah.

REVIIA „MLADI SVET“
Konec meseca februarja bo izšla 1. številka revije Mladi svet, ki jo bo izdajalo Pedagoško društvo LRS in Svet Zvezne pionirjev Slovenije.

Revija bo prinašala članke o vzgoji mladine, zlasti pa se bo bavila z vprašanjem vzgoje in dela med pionirji.

Ze dolgo smo pogrešali tako revijo, ki bo usmerjala delo pionirskih svetov in delo z mladino sploh.

FIZKULTURA.. SPORT

SMUČARSKI DAN V NAKLEM

Telovadno društvo Naklo pri Kranju je v nedeljo 21. januarja 1951 izvedlo svoj "Smučarski dan". Dopoldne ob pol 10. uri so bile tekme v teku članov in mladincev na 5 km dolgi progi in pionirjev na 2.5 km dolgi progi. Nastopilo je skupno 26 članov društva. Pri pionirjih je prvo mesto zasedel Fister Stane z časom 15 min. 15 sek., pri mlajših mladincih Jošt Pavel s časom 31 min. 30 sek., pri starejših mladincih Mirt Lado s časom 29. min. 13 sek. in pri članah Bajželj Franc s časom 28 min. 53 sek. Prva mesta so proti pričakovanju osvojili člani, ki do sedaj v tej disciplini niso pokazali večjih rezultatov ali pa še sploh niso nastopali.

Dopoldne ob pol 3. uri se je ob vznožju 20 metrske društvene skakalnice v Naklem, kjer sta vihrali državna in fizkulturna zaščita, zbralo okoli 130 ljubiteljev belega športa. Nastopilo je 35 članov društva v konkurenči, 13 tekmovalcev drugih društav (11 iz TD Podbrezje) pa izven konkurence; torej 42 tekmovalcev, kar je za Naklo veliko število.

Prvo mesto med pionirji je zasedel Kunčič Edo s 59 točkami in z najdaljšim skokom med pionirji 10 m. Pri mlajših mladincih je prvo mesto osvojil Bajželj Filip z 81.5 točkami in je prejel tudi najboljšo oceno dneva za stil; pri starejših mladincih pa je prvo mesto zasedel Kunčič Franc z 86.5 točkami in najdaljšim skokom dneva 16.5 m. Pri članih je prvo mesto osvojil Kunčič Ivan z 79.5 točkami.

Izven konkurence so bili najboljši člani TD Podbrezje Pavlin Alojzij pri mladincih, pri članih pa Grašč Pavel, Piroh Janez in Črnilec Ivan.

Južen sneg ni dopuščal večje daljave skokov. Organizacija tekem je bila dobra. Zvečer ob 6. uri so bili v Prosvetnem domu v Naklem objavljeni rezultati tekmovanja, prvoplasiranim članom pa so bile dodeljene primerne nagrade v fizkulturnih rekvizitih.

Smučarski dan v Naklem je pokazal, da Telovadno društvo na naši vasi vzgaja veliko število mladih smučarjev, ki bodo s pravilnim gojenjem tega lepega športa postali dobri smučarji.

F.D.

MEDRUŠTVENI SLALOM NA JEZERSKEM

Smučarski klub Jezersko je priredil preteklo nedeljo medruštveni slalom. Zaradi slabih vremenskih razmer je bila udeležba le skromna. Tekmovalna proga je bila dolga 400 m s 150 m višinske razlike in je imela 32 vratic.

Med člani je zmagal Budinek (Enotnost) v času 41,2, drugi je bil Loberl (JA) 45,3, tretji pa je bil Kaštrin (Enotnost) 31,2. Med mladinci je zmagal Polajnar v času 1:08,0 pred Podjedom 1:15,3 in Zadnikarjem (vsi Jezersko) 1:16,3.

V CERKLJAH SO IMELI PIONIRSKI SMUČARSKI TEČAJ

Muhaste zime ovirajo razvoj zimskega športa tudi v cerkljanski ravnini. Smučarji domačini so skoraj zginili s površine cerkljanskih polj in bregov. Reklamo za ta šport sicer močno delajo številni smučarji, ki prihajajo zlasti iz Ljubljane na Krvavec in planino Jezercu, kjer so za smrto nadvse ugodni tereni.

Da dobijo vsaj naši pionirji zanimanje za to športno panogo je bil v nedeljo 4. februarja uspešni celodnevni smučarski tečaj, ki se ga je udeležilo 34 učencev niže gimnazije in osnovne šole. Vodja tečaja, smučarski učitelj Janko Žihrl, je s posnemalno metodo pouka imel kar lepe uspehe in učenci so se kar dobro naučili osnovne tehnike smučarskega športa.

Zelimo, da bi se ob takih tečajih odzvala tudi naša mladina, ki bi ji zanimanje za to panogo športa preusmerilo udejstvovanje v nedeljskih popoldnevin in večerih.

MLADINSKO PRVENSTVO SLOVENIJE V SMUČANJU V TRŽIČU

3. in 4. februarja so Tržičani spet videli zelo lepo in uspešno smučarsko prireditvev. Tu je bil s tekmovanjem v smuku in slalomu za mladince in mladinke izveden alpski del smučanja za slovensko prvenstvo. Skupno je na teh prireditvah sodelovalo preko 200 mladincov in mladink. V soboto je bilo tekmovanje v slalomu za mladinke in v smuku za mladince, v nedeljo pa smuk za mladinke ter slalom za mladince. Prireditvev, ki jo je z uspehom izvedlo SD "Ljubelj" pod pokroviteljstvom smučarske Zveze Slovenije, je pokazala lep vse proge.

TEDENSKA KRONIKA

KRONIKA

Za obisk se priporoča Okrajno gostinsko podjetje Kranj-okolica, sedež Kokrica.

TEČAJ PAZ-a V CERKLJAH

Zadnji dan meseca januarja se je uspešno zaključil tečaj PAZ-a v Cerknjah. Tečaj je vodil zdravnik dr. Joža Bohinc, ki je imel 60 ur predavanj. Poleg predpisane predmetne snovi, ki jo je razlagal zelo poljudno, in praktičnih vaj je dal 26 udeležencem tudi mnoge zdravstvene napotke, ki bodo koristili udeležencem tečaja tudi v vsakdanjem življenju. S tem tečajem so vasi cerkljanskega KLO-ja dobile prve prepotrebne zdravstvene aktiviste, ki bodo mogli uspešno prenašati pridobljeno znanje tudi na vaške skupnosti.

V Stražišču je prefekti četrtek gostoval Veseli teater 90 min. iz Ljubljane, ki je pred popolnoma zasedeno kino dvorano imel kar dve predstavi. Program je bil kar dober, če izvzamemo nekaj na silo zgrajenih šal, ki bi brez škode lahko odpadle.

Literarni večer — V okviru Prešernovega tedna je bil 2. t. m. prirejen v dvorani Prešernovega gledališča v Kranju literarni večer. Iz svojih del so brali znani slovenski književniki: France Bevk, Milan Ščiga, Cene Vipotnik in Božo Vodušek. Večer je popolnoma zadovoljil mnogoštevilno publiko, ki je napolnila gledališče.

V Naklem imajo gospodinjski tečaj. Že polna dva meseca je, odkar je pri nas zapel z delom gospodinjski tečaj, kjer se 40 deklet raznih poklicev od zadružnic do delavk in nameščenk uči kuhanja, ročenega dela, šivanja in gospodinjstva. Dekleta delajo v dveh skupinah, v kuhinji in šivalnici, in so dosegle že zavidljive uspehe.

Pevski zbor KUD "Triglav" iz Dupelj je koncem prejšnjega meseca gostoval na povabilo Ljudske univerze v Novem mestu, kjer je priredil samostojen koncert. Dober pevski zbor pod vodstvom pevovodje Edija Ošabnika je dovršeno zapel več domačih pesmi, za kar je žel zasluzeno priznanje poslušalcev.

V soboto 10. februarja 1951 je otvoritev "Doma na Čemšeniku" (1006 m). Dom razpolaga z 20 posteljami in bo stalno dobro oskrbljen z jedilni in pijačami. Dostop iz Sp. Kokre — pri Polajnarju — tri četrt ure hoda.

Napredki pri mladincih, saj so bile proge zelo težke, dočim pri mladinkah ni bilo opaziti pravega borbenega duha.

Tehnični rezultati:

Smuk, starejši mladinci na 1400 m dolgi progi z višinsko razliko 400 m: 1. Dornik Ludvik (Ljubelj) 1:13. 2. Četina Peter (Kladivar) 1:30,02. 3. Nogašek Jože (Enotnost) 1:35,04. 4. Zaletel Cveto (Ljubelj) 1:40,03. 5. Križaj Peter (Ljubelj) 1:42,05. 6. Bizjak Cveto (Žel. Ljubljana) 1:49,04 itd.

Smuk, mlajši mladinci 900 m dolga proga, 400 m višinske razlike: 1. Zgodnik Lojze (Kladivar) 1:02,2, 2. Sumi Janez (Udarnik) 1:02,2, 3. Juvančič Jule (St. Vid) 1:05,0 itd.

Slalom, mladinke, 12 vratic 200 m višinske razlike.

1. Lupša Marija (Enotnost) 1:02,0. 2. Rovnik Mira (Ljubelj) 1:36,02. 3. Pavlovčič (Mojsstrana) 1:38,03 itd.

Slalom, starejši mladinci, 43 vratic, 450 m višinske razlike: 1. Dornik Ludvik (Ljubelj) 1:09,2, 2. Kunčič Jože (Gregorčič) 1:13,1, 3. Križaj Peter (Ljubelj) 1:22,4, 4. Nogašek Jože (Enotnost) 1:38,4, 5. Kotnik Beno (Fužinar) 1:45,1, 6. Kopitar Jože (Kladivar) 1:46,3 itd.

Slalom, mlajši mladinci, 20 vratic, 200 m višinske razlike: 1. Klinar Jože (Gregorčič) 0:53,4, 2. Janc Milan (Prešern) 0:56,9. 3. Mlačnik Ustjin (Mežica) 1:01,3 itd.

Smuk, mladinke, 1500 m dolga proga in 250 m višinske razlike: 1. Lupša Marija (Enotnost) 1:40,2. 2. Romih Mira (Ljubelj) 3:08,3. 3. Pavlovčič (Mojsstrana) 3:09,0 itd.

Najboljši čas dneva v smuku in slalomu je dosegel Dornik Ludvik (Ljubelj, Tržič), ki je tako postal mladinski prvak Slovenske v obeh disciplinah za leto 1951. Tovariš Dornik pa je zabeležil tudi drugi uspeh, saj je bil njegov čas v smuku za 2 sekundi boljši od predvozača reprezentanta Krmelj Jožeta, v slalomu pa za 3 sekunde boljši od predvozača Krmelj Janka in 4 sekunde od Lukanc Slavka, člana državne reprezentance.

Tehnično in strokovno vodstvo s tovariši Ahačičem, Sarabonom, Kališnikom, Prelačičem, Pavcem in Globočnikom je odlično rešilo nešteto težkih vprašanj pri organizaciji tekmovanja. Vse priznanje pa zaslužijo tudi naši smučarji Lukanc in brata Krmelja, ki so uredili in trasirali vse proge.

OBČNI ZBOR KOVINARJEV V ŽELEZNIKIH

V nedeljo 4. t. m. je imel sindikat kovinarjev "NIKO" zadruge v Železnikih svoje redno letno skupščino.

V okusno pripravljeni dvorani fizkulturnega doma je predsednik tov. Peternej otvoril občni zbor in pozdravil predsednika sindikata kovinarjev iz Ljubljane ter zastopnika krajevnega SS iz Škofje Loke.

Dnevni red skupščine je potekal zelo lepo ter nam pokazal vse delovanje in uspehe podružnice v minulem letu. Ob zaključku skupščine je članstvo sprejelo obvezo, da tekmovanje na čast 10. obletnice OF podaljša do 29. novembra ter do takrat že tudi doseže svoj letni plan. Skleplili so tudi podvzeti vse korake, da dobi kraj svojo lastno kino aparatu. V zvezi s tem je podružnica že ukrenila potrebne korake, vendar do zdaj še ni uspela.

Novi družine

V Kranju so se v času od 13. januarja do 4. februarja poročili:

Vlajisljevič Vladimir, Beograd in Koncilija Feodora, Kranj; Gabrijelčič Zdravko in Krt Marija, Kranj; Vujnovič Svetozar in Šoštaršič Verona, Kranj; Guštin Aldo in Bukra Marija, Kranj; Eržen Jože in Rozman Antonija, Kranj; Konc Franc in Kozina Minka, Cirč; Tomažič Stanislav, Kranj in Viček Frančiška, Strahinj; Galičič Vincenc, Predoslje in Pernuš Angela, Kranj; Slapar Anton in Mravljak Bogomira, Zg. Jezersko; Šink Jožef, Kranj in Burgar Julijana, Moše; Demšar Albin, Škofja Loka in Jelenc Marija, Kranj; Zumer Franc, Trboje in Bergant Ivana, Kranj; Aljančič Ignac in More Emilia, Kranj; Jenko Anton in Lupša Ana, Tržič; Krpan Vladimir in Rakov Alojzija, Kranj; Košnik Michael in Rehberger Frančiška, Kranj.

Pavlič Alojzij, Kranj in Perdan Marija, Ščur; Čebašek Franc, Voklo in Jenko Frančiška, Trboje; Pahniger Rudolf in Kalamar Jožef, Kranj; Štular Blaž in Počačnik Marija, Jezersko; Močnik Nikolaj in Jelovčan Ivana, Kranj; Škofic Franc in Podpeskar Marija, Potoče; Sušteršič Filip, Dornice in Kozjek Marija, Podreča; Lombar Janez, Leše in Jekovec Mihaela, Žig. vas; Aljaž Janez, Zapoge in Bremšak Justina, Podreča; Vidmar Ignac, Kranj in Peternelj Marijana, Brobovnica; Ježa Jozef in Kalan Cita, Jama; Rabič Janez, Ščur in Ahačič Bogomira, Puterhof; Zupančič Franc, Gor. Radgona in Hobič Ljudmila, Zg. Bitnje; Solar Ludvik in Puc Marija, Kranj; Lukanc Janez in Rabnikar Marija, Bašelj; Skurjan Milan in Pestotnik Štefka, Kranj; Babič Jožef in Aljančič Marija, Podbrezje; Vidmar Blaž in Golob Amalija, Ščur; Verlič Stanislav in Jerala Angela, Zapoge; Štremfelj Branimir in Miklavčič Marija, Kranj; Rupnik Venclj in Hočevar Marija, Prebačevo; Fajfar Janez in Eržen Frančiška, Zabukovje; Kokalj Milan in Bolka Ana, Preddvor; Rogelj Franc in Miklavčič Ana, Kokrica; Prosen Franc in Brešar Matilda, Cirč; Čehovin Filip in Arnež Frančiška, Kranj; Poljanc Josip in Kastelic Zofija, Kranj; Pravhar Viktor in Bajt Marija, Kranj; Zupan Franc in Benedič Marija, Selca; Nabernik Anton in Stupar Valerija, Kranj; Šušnik Iganc in Gorjanc Antonija, Primskovo; Cesen Franc in Kuralt Ivana, Stražišče.

mali oglasi

Preklicujem sindikalno legitimacijo na ime Kegu Draga, Kranj, za neveljavno.

Proglasjam vzete izkaznice OF, sindikalno, kolesarsko knjižico, industrijsko načiznico, mlečno kartu na ime Peter Počačnik, Klanc 99, za neveljavne.

Preklicujem veljavnost spoznavne tablice S 01792, izgubljene od Škofje Loke do Kranja.

Zamenjam dve manjši sobi na periferiji za isti v mestu. Naslov v upravi.

Najden ženski dežnik pri postajališču avtobusne postaje v Kranju poleg Gorenjske tiskarne se dobi v upravi lista.

V službo vzamem zanesljive sodarje z mojstorskim izpitom. Labore 42, Kranj.

Prodam brejo kožo. Naslov v upravi lista.

Invalidsko podjetje Puškarna v Kranju sporoča, da ima svojo graversko delavnico in sprejema vse v to stroku spadajoča dela. Za naročila se priporoča.